

## Tilburg University

### Op het offerblok (Column)

van Dijk, J.J.M.

*Published in:*  
Secondant

*Publication date:*  
2009

*Document Version*  
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

*Citation for published version (APA):*  
van Dijk, J. J. M. (2009). Op het offerblok (Column). *Secondant*, 23(3/4), 76.

#### General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

#### Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

## Column

# OP HET OFFERBLOK

*Slachtoffer:* 1. offerdier dat geslacht wordt; 2. iem. die door de gevolgen van bep. handelingen zwaar wordt getroffen (bijv. bij bezuinigingen).

Gedupeerden van misdrijven worden in alle westerse talen aangeduid als slachtoffers. Dit klinkt plechtig maar het is maar de vraag of deze aanduiding in hun voordeel werkt. Zielig natuurlijk, zo'n geitje of lammetje met een doorsneden strot, maar wat kunnen wij er verder aan doen? Laten we maar snel weer overgaan tot de orde van de dag. O, de geofferde wil zelf wat zeggen? Mijnheer of mevrouw het slachtoffer wil in de rechtzaal zijn of haar gram halen? Daar kan in het moderne strafrecht natuurlijk geen sprake van zijn. In een nette, christelijke samenleving is geen plaats voor wraak. Laten we op zulke slachtoffers in het ergste geval maar een vrijwilliger afsturen.

U dacht dat dit een al te cynische visie was op de houding jegens gedupeerden? Dat er de afgelopen twintig jaar toch veel

in de situatie van gedupeerden is verbeterd? Het is maar hoe je het bekijkt. Laten we er de nuchtere cijfers in de justitiebegroting eens op naslaan. Ruim twintig jaar geleden onthulde ik in een tv-programma op de zondagochtend dat de Nederlandse overheid bijna tien keer meer uitgeeft aan de ondersteuning van daders dan aan de ondersteuning van slachtoffers. Groot tumult. In een recent overzicht las ik dat de overheid momenteel 350 miljoen uitgeeft aan de ondersteuning van daders (rechtshulp en reclassering). En dat aan de ondersteuning van slachtoffers ongeveer 40 miljoen wordt uitgegeven (aan schadevergoeding en slachtofferhulp). Oftewel, er wordt door de Nederlandse overheid nog steeds bijna tien keer meer voor daders gedaan dan voor slachtoffers.

Het huidige kabinet heeft een slachtoffernota uitgebracht met de ferme titel *Slachtoffer Centraal*. Het OM wilde niet achterblijven en noemde zijn eigen nota over de slachtofferzorg *Van Bijzaak tot Hoofdzaak*. Waslijsten met nieuwe beleidsmaatregelen staan in deze nota's aangekondigd. Ik noem twee voorbeelden. De bedragen die worden uitgekeerd door het Schadefonds Geweldmisdrijven in Rijswijk zullen worden aangepast. Dit werd ook tijd want deze bedragen zijn al vijftien jaar niet meer aangepast voor inflatie (vier maanden niet kunnen werken omdat u op straat ernstig bent mishandeld? Dan kunt u van de Nederlandse overheid een bijdrage krijgen van 500 euro). Als belangrijkste noviteit werd een voorschotregeling aangekondigd voor de schadevergoedingsstraf. Aan daders van misdrijven wordt steeds

vaker een schadevergoedingsstraf opgelegd. Helaas verzuimt een deel van de daders om te betalen. Het slachtoffer vist dan alsnog achter het net. Daarom gaat de overheid dat bedrag voorschieten en vervolgens op de dader verhalen. Mooi toch?

Inmiddels circuleren er op de ministeries bezuinigingslijstjes. Welingelichte kringen vertellen dat het Slachtoffer hierop, overeenkomstig de titel van genoemde beleidsnota, Centraal staat. De bedragen van het schadefonds worden toch maar niet verhoogd. De invoering van de voorschotregeling wordt voor onbepaalde tijd opgeschort. Als deze voorstellen worden overgenomen, zal het slachtoffer spoedig weer Bijzaak zijn. Zullen we voor slachtoffers van misdrijven maar eens naamsverandering gaan aanvragen? Wat zou u denken van gedupeerden? <<



**Jan van Dijk is hoogleraar Victimologie en Menselijke Veiligheid aan de Universiteit van Tilburg.**